

СИЛАБУС

«Аналіз та прогнозування зовнішньої політики»

Викладач

Застава Ірина Валентинівна
 кандидат політичних наук
 е-пошта: i.v.zastava@karazin.ua
 телефон: +38(066)3121288.
 часи роботи: _____

Академічний період

3 семестр 2020/2021 н.р.

Академічні години

Середа 17.00 лекція (верхній тиждень)

Середа 17.00 (нижній тиждень)

практ. заняття

Місце проведення

(Майдан Свободи, 6, Північний корпус ХНУ

імені В. Н. Каразіна / дистанційно)

Навчальне навантаження

3 кредити ЄКТС, 90 годин

Пререквізити: здобувачі повинні мати знання з дисциплін: «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Аналіз зовнішньої політики», «Міжнародна інформація», орієнтуватись у загальних тенденціях розвитку зовнішньої політики, вільно володіти державною мовою.

Постреквізити: вивчення дисципліни є надбудовою до вивчення здобувачами в майбутньому таких дисциплін, як «Міжнародна інформаційна безпека», «Захист національного інформаційного простору», «Міжнародні організації в сфері безпеки» тощо.

Призначення навчальної дисципліни: навчальна дисципліна призначена для підготовки магістрів за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» «освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Вивчення дисципліни передбачає формуванні загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК2. Знання та розуміння предметної області спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та розуміння професійної діяльності;
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК7. Вміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;
- ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті;
- формування фахових компетентностей
- ФК1. Поглиблені знання про природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;
- ФК3. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, суспільному, культурному та інформаційному;
- ФК5. Поглиблені знання про природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики;
- ФК9. Поглиблені знання про організацію та функціонування Європейського Союзу, розуміння сучасних європейських інтеграційних процесів та місця в них України;
- ФК11. Здатність виробляти підходи до розв'язання проблем і завдань у сфері міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки, зовнішньої політики (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).

Мета курсу: є сформуванню у здобувачів знання про зовнішню політику держави як основну складову міжнародних відносин і виробити вміння аналізувати та прогнозувати можливі тенденції розвитку зовнішньої політики держави, виходячи з поточної ситуації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

- ПРН1. Фундаментальні знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики;

- ПРН4. Поглиблені знання проблем міжнародної та національної безпеки, міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів, підходів, способів та механізмів забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав;
- ПРН10. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.
- ПРН11. Визначати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові й інші ризики у сфері міжнародних відносин;
- ПРН15. Здійснювати політичний огляд міжнародних подій та виявляти проблеми в міжнародних відносинах;
- ПРН16. Аналізувати зовнішню політику окремих країн та блоків країн;
- ПРН18. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин та світової політики, демонструючи міжкультурне розуміння;
- ПРН20. Аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для використання професійних завдань та прийняття професійних рішень;
- ПРН21. Оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- ПРН29. Доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародних відносин.

Інформаційні ресурси:

необхідні:

1. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні / Ващенко К. О.: [монографія] – К. : Логос, 2008. – 288 с.
2. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики / К. О. Ващенко // Політологічний вісник: зб. наук. праць. – Вип 37. – К. : «ІНТАС», 2008. – С. 70–79.
3. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні: автореферат дис... доктора політ. наук: 23.00.01. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Київ, 2009. – 34 с.
4. Власов В.Г. Зміст та механізми зовнішньої політики сучасної держави / В. Власов // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2015. – №8 – С. 1- 14.
5. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. / Р. В. Вовк. – К. : Знання, 2012. – 246 с.
6. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. – К.: Генеза, 2006. – 400 с.
7. Євмешкіна О. Л. Поняття прогнозування та взаємозв'язок прогнозування й державного стратегічного планування / О. Л. Євмешкіна // Держава та регіони. – 2016. – №3 (55). – С. 28-32.
8. Євмешкіна О. Л. Реалізація функції прогнозування на різних рівнях державного управління / О. Л. Євмешкіна // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2017. – №1 (32). – С. 28-32.
9. Лисенко Ю.В. Теоретичні основи політичного прогнозування / Ю.В. Лисенко // Нова парадигма. – 2015. – Випуск 126. – С. 150-159
10. Макаренко Є.А. Інформаційна демократія у стратегіях зовнішньої і внутрішньої політики республіки Польща // Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки. – 2017. – № 13. – С. 34-41.
11. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. — К.: Кондор, 2012. — 224 с.
12. Піпченко Н.О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: монографія / Н.О. Піпченко. - Київ : Центр вільної преси, 2014. - 333 с.
13. Седляр Ю.О. Еволюція аналізу зовнішньої політики як наукового напрямку / Ю.О. Седляр // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2016. – Випуск 93 (Частина II). – С. 43-50.
14. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія – К. : Вадекс, 2018. – 542 с.
15. Стратегічні комунікації. Підручник. – К. : Вадекс, 2019. – 446 с.
16. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. – К. : НАДУ, 2013. – 36 с.
17. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США) / В.І. Терещук // Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». – №11. – 2016.
18. Daniell K., Morton A. Policy analysis and policy analytics // K. Daniell, A. Morton. Annals of Operations Research. – volume 236. – 2016. – p.1–13.

19. Manski C. Communicating uncertainty in policy analysis / C. Manski C. // PNAS. – April 16. – 2019. – p. 116-122.
20. Weimer D., Vining A. Policy Analysis: Concepts and Practice // D. Weimer, A. Vining. – New York, 2017. – p. 470.

додаткові:

1. Антонова О.В. Роль виробників державно-управлінських рішень у процесі формування державної політики / О.В. Антонова // Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць. – Д.: ДРІДУ УАДУ, 2001. – Вип. 3. – С. 86-95.
2. Балуев Д.Г. Введение в политический анализ. – Ниж. Новгород, 2000. – 189 с.
3. Браун М.П. Посібник з аналізу державної політики / Пер. з англ. – К.: Основи, 2000. – 243 с.
4. Петренко І.І. Політичні ризики: зміст та особливості прогнозування // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2010. – Вип. 19. – С. 211-222.
5. Пик С.М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Програма навчальної дисципліни для здобувачів за напрямом підготовки «Міжнародні відносини», спеціальністю «Міжнародні відносини». – Львів: ЛНУ, 2010. – 16 с.
6. Романов В.Є. Аналіз державної політики: проблеми походження, теорії та перспектив розвитку // Вісник УАДУ. – 2001. – № 1. – С. 250-256.
7. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України. — 2-ге вид. — К.: Кондор, 2011. — 290 с.

Політика курсу:

- відвідування занять є обов'язковим елементом вивчення курсу, проте бали за відвідування без виконання завдань та роботи на практичному занятті не ставляться;
- розподіл навчального навантаження: курс передбачає 10 годин лекцій, 10 годин практичних занять та 70 годин самостійної роботи;
- пропуски занять: для відпрацювання пропущеного практичного заняття здобувач має відповісти на теоретичні питання за темою, що відпрацьовує, а також здати письмові завдання за темою на оцінювання в день відпрацювання. Граничний строк відпрацювання пропущених занять – остання консультація перед заліком;
- академічна мобільність: відпрацювання пропущених занять або перезарахування результатів навчання в іншому закладі з причини академічної мобільності здійснюється відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів ХНУ імені В. Н. Каразіна;
- перезарахування результатів навчання в іншому закладі: здійснюється відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів ХНУ імені В. Н. Каразіна, а також за умови усної відповіді здобувачем на 3 питання за будь-якими темами курсу;
- дотримання академічної доброчесності, плагіату, наслідків порушення академічної доброчесності: дотримання академічної доброчесності є однією з основних вимог при виконанні завдань, підготовці до занять, роботи на практичних заняттях та написання залікової роботи. У разі недотримання академічної доброчесності вживаються заходи відповідальності, передбачені чинним законодавством України;
- вивчення дисципліни особами з особливими вимогами: здійснюється в звичайному форматі з індивідуальним підходом до здобувача та врахуванням особливих вимог;
- поведінка в аудиторії (запізнення, їжа, напої): здобувачі мають дотримуватися етичних норм у навчанні, поважати своїх колег. У разі запізнення до 15 хвилин, здобувач може зайти до аудиторії, не відволікаючи інших від роботи. Запізнення понад 15 хвилин вважається пропуском та має бути відпрацьоване. Під час навчання мають бути дотримані етичні норми, протягом заняття можна вживати воду, проте не вживати їжу;
- використання електронних пристроїв: під час проведення лекцій та практичних занять здобувачам дозволяється використання електронних пристроїв, але виключно в якості допоміжного інструменту для навчання.

Протоколи комунікації

Здобувачі можуть обмінюватися інформацією з викладачам під час лекцій, практичних занять та консультацій, а також за допомогою сайту дистанційного навчання <https://dist.karazin.ua/moodle>, електронної пошти викладача i.v.zastava@karazin.ua, месенджера Telegram +38(066)3121288. Електронні засоби комунікації слід застосовувати у робочі дні та робочий час викладача.

Форми контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль знань здобувачів проводиться на *практичному занятті у формі усного опитування та навчальних дискусій, захисту доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), презентацій та обговорення ситуаційних завдань, тощо.*

Сума балів за виконання завдань на практичному занятті/самостійна робота складає:

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Разом	Залік	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	60	40	100
12	12	12	12	12			
на практичних заняттях (бали)							
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
6	6	6	6	6			
самостійна робота здобувачів (бали)							
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5			
6	6	6	6	6			

Поточний контроль *самостійної роботи здобувачів проводиться у формі підготовки відповідей за навчальними питаннями теми, підготовки доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи).*

Сума балів за виконання завдань для практичних занять/самостійної роботи здобувачів складає: 6 балів - відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.

4-5 бали - відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.

2-3 бали – відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.

0 -1 бал - у здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем соціологічного вивчення міжнародних відносин, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Загальна сума балів за виконання завдань для самостійної роботи, роботу на практичних заняттях може сягати 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Максимальна кількість балів – 40.

У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0 балів).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік **у такій самій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз та прогнозування зовнішньої політики».

Критерії оцінки успішності та результатів навчання

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є рівень засвоєння знань та набуття навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, вміння орієнтуватися у сучасних подіях в світі і державі, навички узагальненого мислення, логічність та повноту засвоєння навчального матеріалу, навички творчого підходу до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за поточним контролем:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з

	поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Результати оцінювання роботи здобувачів фіксуються у відповідній відомості.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою. Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

До заліку допускаються здобувачі, які були присутніми не менш ніж на 70% занять з навчальної дисципліни, враховуючи відпрацьовані, та набрали не менш, ніж 25 балів за поточний контроль знань.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабко орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ
«Аналіз та прогнозування зовнішньої політики»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
1 семестр 2020 / 2021 навчального року				
1	Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці. Етапи формування аналізу зовнішньої політики	Лекція	2	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
2	Тема 1. Місце аналізу та прогнозування в зовнішній політиці. Етапи формування аналізу зовнішньої політики	Практичне заняття	2	Підготувати доповіді з визначених тем (на вибір). та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
3	Тема 2. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування	Лекція	2	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
4	Тема 2. Інформаційне забезпечення зовнішньополітичного аналізу та прогнозування	Практичне заняття	2	Підготувати доповіді з визначених тем (на вибір). та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного
5	Тема 3. Методи аналізу документів. Експертні методи	Лекція	2	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
6	Тема 3. Методи аналізу документів.	Практичне заняття	2	Підготувати доповіді з визначених тем (на вибір).

	Експертні методи			та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного
7	Тема 4. Прогнозування у міжнародних відносинах. Здійснення прогнозного проекту	Лекція	2	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
8	Тема 4. Прогнозування у міжнародних відносинах. Здійснення прогнозного проекту	Практичне заняття	2	Підготувати доповіді з визначених тем (на вибір). та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
9	Тема 5. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування	Лекція	2	Ознайомитися з лекційним матеріалом та з рекомендованою літературою за темою та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного заняття.
10	Тема 5. Принципи і основні методи зовнішньополітичного прогнозування	Практичне заняття	2	Підготувати доповіді з визначених тем (на вибір). та бути готовими відповідати на усні запитання за навчальними питаннями практичного
11	Підсумковий семестровий контроль	Залік	2	1. Підготуватися до залікових завдань за запропонованим переліком питань для підготовки.